Svet
Evropske unije

Bruselj, 21. november 2026
(OR. en)

15692/26

CO EUR-PREP 33

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Izredno zasedanje Evropskega sveta (26. in 27. november 2026) – osnutek sklepov

V prilogi vam pošiljamo osnutek sklepov, ki ga je pripravil predsednik Evropskega sveta v tesnem sodelovanju s predsednico Komisije.

I. HORIZONTALNI VIDIKI

1. Naslednji večletni finančni okvir bo pokrival sedem let, in sicer obdobje od leta 2028 do leta 2034. Proračun bo Evropske unije omogočil, da se bo odzivala na sedanje in prihodnje izzive ter uresničevala svoje politične prednostne naloge. Zajema tako nove kot uveljavljene politike za zagotavljanje dolgoročne varnosti in blaginje EU. Potrebe Evrope so številne: prevzeti moramo odgovornost za lastno varnost, tudi z močnejšimi obrambnimi zmogljivostmi, zaščito naših meja in vrednot ter upravljanjem migracij. Okrepiti moramo tudi našo konkurenčnost in prizadevanja za prehod na čisto energijo. Obenem so za naše skupnosti in državljane še naprej ključnega pomena uveljavljene politike, ki izhajajo iz obveznosti iz Pogodb, vključno z ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo ter skupno kmetijsko politiko (SKP). Naša zavezanost Ukrajini je ključna za naše splošne ambicije, enako pa velja tudi za našo nadaljnjo vodilno vlogo na področju humanitarne in razvojne pomoči.

2. Večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034 bo imel naslednjo strukturo:

   i) Razdelek 1: Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija, kmetijstvo, podeželje in pomorstvo, blaginja ter varnost

   ii) Razdelek 2: Konkurenčnost, blaginja in varnost

   iii) Razdelek 3: Globalna Evropa

   iv) Razdelek 4: Uprava.

Za učinkovito in uspešno odzivanje v času geopolitične in gospodarske negotovosti je potrebna enostavnejša in učinkovitejša struktura proračuna. Razvrstitev odhodkov v štiri razdelke je zasnovana tako, da odraža politične prednostne naloge Evropske unije in zagotavlja potrebno prilagodljivost med dodeljenimi sredstvi. Poleg tega naj bi z manjšim številom programov zagotovili skladnost in spodbujali sinergije. Celoten okvir bo odražal širša prizadevanja Evropske unije za poenostavitev in bi moral privesti do manjšega upravnega bremena za upravičence, organe upravljanja in revizijske organe.

3. Da bi spodbujali naložbe in uspešno preoblikovali evropsko gospodarstvo, je ključnega pomena, da se racionalizirajo in pospešijo postopki načrtovanja in izdaje dovoljenj. V zvezi s tem Evropski svet poziva Komisijo, naj v prvi polovici leta 2027 predstavi napovedani zakonodajni predlog za prednostno obravnavo in pospešitev postopkov izdajanja dovoljenj za naložbe na področjih razogljičenja, energije, digitalizacije, umetne inteligence, obrambe in stanovanj, vključno s tistimi, ki se financirajo iz Evropskega sklada za konkurenčnost ter načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva.

4. Večletni finančni okvir bo ponujal priložnosti za podporo vsem regijam na zunanjih mejah Evropske unije, vključno z regijami, ki mejijo na Rusijo, Belorusijo ali Ukrajino ali se nahajajo ob Črnem morju, da bi okrepili razvijajočo se obrambno pripravljenost in kritične zmogljivosti Evrope ter njeno pripravljenost, odpornost in varnost, pa tudi da bi obravnavali izzive v gospodarstvih, pri socialnem in teritorialnem razvoju ter povezljivosti zadevnih regij.

5. Najvišji skupni znesek odhodkov za Evropsko unijo v obdobju 2028–2034 znaša 1 582 516 milijonov EUR v odobritvah za prevzem obveznosti in 1 553 665 milijonov EUR v odobritvah plačil. Razčlenitev zneskov letnih zgornjih mej za odobritve za prevzem obveznosti po razdelkih je opisana v nadaljevanju. Enaki zneski so navedeni tudi v tabeli v ST 16196/26, v kateri so določene tudi letne zgornje meje za odobritve plačil. Če ni določeno drugače, so vsi zneski izraženi z uporabo stalnih cen iz leta 2025.

6. Letna tehnična prilagoditev za inflacijo bo izvedena samodejno z deflatorjem v višini 2 %. Kadar je povprečna letna stopnja inflacije v triletnem obdobju, ki zajema leta n – 1, n in n + 1, nižja od 1 % ali višja od 3 %, se prilagoditev za leto n+1 spremeni za 50 % razlike med navedeno triletno povprečno stopnjo inflacije in 2-odstotno referenčno stopnjo.

7. Večletni finančni okvir bo revidiran v primeru spremembe Pogodb, ponovne združitve Cipra ali pristopa novih držav članic k Evropski uniji.

8. Komisija do 1. julija 2032 predloži predlog večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2034.

9. Ti sklepi ne posegajo v posebno naravo varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter upoštevajo varnostne in obrambne interese vseh držav članic v skladu s Pogodbama.

Poenostavitev

10. Večletni finančni okvir bo temeljil na poenostavljeni in racionalizirani strukturi, katere cilj je zmanjšati togost in upravno breme za organe in upravičence. Ta nova struktura bi morala zmanjšati prekrivanje ciljev med programi ter prijaviteljem in upravičencem zagotoviti poenostavljen dostop do možnosti financiranja in proračunskih informacij, obenem pa zagotavljati skladnost in spodbujati sinergije med programi.

11. Neporavnane obveznosti (RAL: reste à liquider) so neizbežen stranski proizvod večletnega načrtovanja in diferenciranih sredstev. Vendar pa bo do zaključka finančnega okvira za obdobje 2021–2027 po pričakovanjih ostalo več kot 317 000 milijonov EUR (tekoče cene) neporavnanih obveznosti, zaradi česar bodo plačila iz trenutnega večletnega finančnega okvira predstavljala pomemben znesek v okviru vseh plačil v prvih letih naslednjega večletnega finančnega okvira. Da bi zagotovili predvidljivo raven in profil, pa tudi nemoten potek plačil, ter povečali odzivnost proračuna EU, je bilo sprejetih več ukrepov, na primer poenostavitev izvajanja, določitev ustreznih stopenj predhodnega financiranja, pravila o plačilih in sprostitvi obveznosti ter pravočasno sprejetje sektorske zakonodaje za večletni finančni okvir 2028–2034.

12. V primeru sprejetja pravil ali načrtov v okviru deljenega upravljanja po 30. novembru 2028 bodo zneski, ki ustrezajo neporabljenim dodeljenim sredstvom v letu 2028, razen obveznosti za predhodno financiranje, v enakih deležih prerazporejeni v vsako od let v obdobju 2029–2032, pri čemer se zgornje meje večletnega finančnega okvira ustrezno prilagodijo.

13. Na podlagi načela proračunske enotnosti bodo v večletni finančni okvir praviloma vključene vse postavke odhodkov EU. Vendar pa za nekatere instrumente zaradi njihove posebne narave ne bodo veljale zgornje meje večletnega finančnega okvira za odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil ali pa bodo takšni instrumenti šteli za zunajproračunske postavke.

Prilagodljivost

14. Evropska unija se mora biti zmožna odzivati na izjemne okoliščine in spreminjajoče se prednostne naloge, tako na notranji kot zunanji ravni. Hkrati je treba potrebo po prilagodljivosti presoditi glede na potrebo po predvidljivost za dolgoročne naložbe ter načeli proračunske discipline in preglednosti odhodkov EU, ob tem pa upoštevati tudi zavezujočo naravo zgornjih mej večletnega finančnega okvira.

15. V skladu z zmogljivostjo za odzivanje na spreminjajoče se potrebe in ponovno prednostno razvrščanje sredstev bi moral večletni finančni okvir olajšati morebitne prerazporeditve in reprogramiranje znotraj programov in med njimi. Od okvirnih finančnih sredstev za večletne programe ni mogoče odstopati za več kot 20 % zneska, namenjenega za celotno trajanje programa. To ne velja za odobritve, ki so vnaprej dodeljene posameznim državam članicam.

16. V vsakem razdelku bodo določene ustrezne razlike do zgornjih mej. V okviru nekaterih programov bodo določeni nedodeljeni zneski in rezerve. V nenehno spreminjajočem se okolju bi morala biti sredstva za odzivanje na krize, kot so naravne nesreče, prav tako del vgrajene prilagodljivosti v nekaterih programih, ne da bi bili pri tem ogroženi njihovi glavni cilji.

17. Enotni instrument za rezervo (SMI) bo zajemal naslednje:

v) od leta 2029 se razpoložljive razlike do zgornjih mej večletnega finančnega okvira za odobritve za prevzem obveznosti za leto n – 1 dajo na razpolago nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira za odobritve za prevzem obveznosti v okviru proračunskega postopka (skupna razlika v okviru obveznosti);

vi) Komisija lahko od leta 2029 v okviru tehnične prilagoditve prilagodi zgornjo mejo plačil za obdobje 2029–2034 navzgor za znesek, ki ustreza razliki med izvršenimi plačili in zgornjo mejo plačil večletnega finančnega okvira za leto n – 1 (skupna razlika v okviru plačil). Vsakršna prilagoditev navzgor se v celoti izravna z ustreznim znižanjem zgornje meje plačil za leto n – 1. Splošne prilagoditve v letih 2032–2034 ne presegajo 100 000 milijonov EUR v primerjavi s prvotno zgornjo mejo plačil.

vii) Kot zadnja možnost za odziv na nepredvidene okoliščine se lahko dajo na razpolago zneski nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira za odobritve za prevzem obveznosti ali odobritve plačil, če se v celoti izravnajo z razlikami do zgornjih mej iz enega ali več razdelkov večletnega finančnega okvira za tekoče leto ali prihodnja proračunska leta ali z razliko do zgornje meje plačil (varnostna rezerva). Tako izravnani zneski se ne uporabijo nadalje v okviru večletnega finančnega okvira.

Skupni znesek, ki se uporabi v skupni razliki v okviru obveznosti in varnostni rezervi v katerem koli letu, ne bo presegel 0,04 % BND EU v obveznostih in 0,03 % BND EU v plačilih ter bo skladen z zgornjo mejo lastnih sredstev.

18. Iz instrumenta prilagodljivosti se financirajo posebni nepredvideni odhodki, ki jih ni bilo mogoče financirati v okviru zgornjih mej, ki so na razpolago za enega ali več razdelkov. Odobritve bodo nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira za odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil. Fiksni letni znesek instrumenta prilagodljivosti bo določen na 2 000 milijonov EUR. Od leta 2029 se bo letni fiksni znesek, ki je na voljo za instrument prilagodljivosti, vsako leto povečal za znesek, ki ustreza sproščenim odobritvam iz leta n – 2. O uporabi instrumenta prilagodljivosti bosta odločala Evropski parlament in Svet v okviru letnega proračunskega postopka.

    Neporabljeni del letnega zneska instrumenta prilagodljivosti se lahko porabi do leta n+2. Vsi deli letnega zneska iz leta n, ki se ne porabijo do leta n+2, zapadejo.

Upravljanje

19. Potrebna stopnja splošne prilagodljivosti bi morala temeljiti na zanesljivem upravljanju ter ustreznem sodelovanju držav članic in ustreznih institucij, zlasti Sveta, pri načrtovanju in prilagajanju dejavnosti in prednostnih nalog ter izvrševanju proračuna. S tem se zagotavlja tesna usklajenost proračuna EU s prednostnimi nalogami Evropske unije v vseh programih za porabo sredstev.

20. Države članice so v ustreznih forumih pravočasno tesno vključene v določanje prednostnih nalog in odločanje o delovnih programih v okviru programov za porabo sredstev, po potrebi tudi prek ustreznih postopkov v odboru, še posebej z vključenostjo v postopek pregleda ob izogibanju nepotrebnemu upravnemu bremenu. Svet bo po potrebi sodeloval v strateških razpravah. Vsaka institucija bo delovala v mejah pooblastil, ki so ji dodeljene s Pogodbama. Delegirani akti se omejijo na nebistvene elemente zadevnih zakonodajnih aktov.

21. Trajanje sektorskih programov večletnega finančnega okvira bi moralo biti praviloma usklajeno s časovnim okvirom večletnega finančnega okvira 2028–2034.

Učinek in smotrnost

22. Vlogo proračuna EU pri podpiranju učinkovitega izvajanja ciljev politike na ravni EU bi bilo treba nadalje okrepiti. Vzpostavlja se horizontalni okvir za spremljanje proračunskih odhodkov in smotrnost proračuna EU, da bi se prikazali rezultati in napredek pri reformah, dosežen s porabo EU, ter meril učinek proračuna EU, in sicer kot podlaga za prihodnje politične odločitve. Horizontalni okvir smotrnosti bi moral prispevati tudi k omejevanju upravnega bremena za organe in upravičence, povezanega z izvrševanjem proračuna EU.

23. Proračun bi moral zagotavljati znaten učinek vzvoda za povečanje učinka porabe EU. To vključuje zadostno stopnjo sofinanciranja v vseh programih. Poleg tega bi bilo treba v skladu s splošnimi prizadevanji za konsolidacijo dodatno racionalizirati finančne instrumente in proračunska jamstva, zlasti z naborom finančnih orodij Evropskega sklada za konkurenčnost in z instrumentom Globalna Evropa, s katerim bi se proračun izkoristil za mobilizacijo zasebnih naložb. Pozorno je treba spremljati finančne obveznosti, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, proračunskih jamstev in finančne pomoči, ob hkratnem priznavanju priložnosti, ki jih predstavlja tovrstno financiranje.

24. Programi in instrumenti Evropske unije bi morali na pravičen, socialno uravnotežen, pošten in stroškovno učinkovit način prispevati k uresničevanju dolgoročnih zavez iz Pariškega sporazuma ter spodbujanju varstva okolja in biotske raznovrstnosti. V okviru prizadevanj za doseganje rezultatov pri teh prednostnih nalogah bi moralo vsaj 35 % proračunskih odhodkov Evropske unije, razen odhodkov, povezanih z obrambo in varnostjo, podpirati podnebne in okoljske cilje. To bi moralo temeljiti na učinkoviti, sorazmerni in pregledni metodologiji. Proračun bi moral nadaljnje zagotavljati, da so odhodki EU skladni s cilji Pariškega sporazuma, načelom, da se ne škoduje bistveno, podnebnim ciljem Evropske unije glede zmanjšanja emisij za vsaj 55 % do leta 2030 in ciljem, da se najpozneje do leta 2050 doseže podnebna nevtralnost, hkrati pa omejiti upravna bremena za organe in upravičence.

25. Načelo, da se ne škoduje bistveno, se bo uporabljalo pregledno in sorazmerno, kadar je to izvedljivo in ustrezno, v popolni skladnosti z uredbo o okviru smotrnosti. Smernice o racionalizirani uporabi načela bi bilo treba sprejeti z izvedbenim aktom v okviru postopka pregleda po temeljitem posvetovanju z državami članicami. V smernicah bi bilo treba opredeliti področja politike ali področja ukrepanja, za katera se šteje, da so skladna brez nadaljnje ocene. V teh smernicah bi bilo treba upoštevati, da je podpora, za katero veljajo pogoji odgovornega gospodarjenja s kmetijo, skladna z načelom, da se ne škoduje bistveno. Poleg tega bodo v teh smernicah opredeljeni primeri, v katerih uporaba načela, da se ne škoduje bistveno, morda ni izvedljiva ali ustrezna, kot so krizne razmere, geostrateški interesi ali drugi razlogi prevladujočega javnega interesa. V zvezi s tem uporaba navedenega načela v povezavi z migracijami in upravljanjem meja, pa tudi obrambo in varnostjo, vključno z vojaško mobilnostjo, ni izvedljiva ali ustrezna.

26. Da bi zaščitili ustrezno izvrševanje proračuna EU in finančne interese Unije, večletni finančni okvir vključuje močne zaščitne ukrepe za zagotovitev spoštovanja pravne države in učinkovite uporabe Listine o temeljnih pravicah ob doslednem spoštovanju načel objektivnosti, nediskriminacije in enake obravnave držav članic, ti zaščitni ukrepi pa se bodo uporabljali pošteno, nepristransko in na podlagi dejstev, s čimer bo zagotovljeno dolžno postopanje.

27. Trden in učinkovit sistem revizije in nadzora bo zagotavljal zakonitost in zanesljivost plačil, preprečeval podvajanje odgovornosti in upošteval načelo sorazmernosti.

II. RAZDELEK 1 – EKONOMSKA, SOCIALNA IN TERITORIALNA KOHEZIJA, KMETIJSTVO IN PODEŽELJE, POMORSTVO TER BLAGINJA IN VARNOST

28. Cilj tega razdelka je zagotoviti dodano vrednost EU s spodbujanjem kohezije, navzgor usmerjene konvergence, gospodarske rasti, konkurenčnosti, kakovostnega zaposlovanja, odpornosti in varnosti s podpiranjem naložb in reform za vključujočo, trajnostno, uspešno, avtonomno in varno Evropo. Odhodki iz tega razdelka bodo namenjeni zmanjševanju ekonomskih, socialnih in teritorialnih razlik, spodbujanju privlačnosti in razvoja podeželskih območij ter podpiranju odpornega, konkurenčnega in trajnostnega kmetijskega in ribiškega sektorja EU, pa tudi spodbujanju modrega gospodarstva, naložbam v ljudi, krepitvi obrambnih zmogljivosti Evropske unije, podpiranju upravljanja varnosti in migracij ter zaščiti zunanjih meja Evropske unije ob hkratnem zagotavljanju dobrega delovanja enotnega trga po vsej Evropski uniji. Ta razdelek bo zajemal tudi odplačevanje instrumenta NextGenerationEU.

29. Kmetijstvo in ribištvo sta za Evropsko unijo strateška sektorja, saj zagotavljata varno in visokokakovostno hrano v Evropski uniji ter imata ključno vlogo pri svetovni prehranski varnosti. Stabilizacija dohodkov kmetov, privabljanje prihodnje generacije kmetov, zagotavljanje prehranske varnosti v Evropski uniji ter podpiranje prehoda na ekonomsko, okoljsko in socialno odporen, trajnosten in tržno usmerjen kmetijski sektor z enakimi konkurenčnimi pogoji so še vedno temeljne prednostne naloge skupne kmetijske politike, ki se financira iz proračuna EU. V istem duhu se bo iz proračuna EU tudi v prihodnje financirala odporna skupna ribiška politika (SRP).

30. Spodbujanje vsesplošnega skladnega razvoja Evropske unije in zmanjševanje razlik s podpiranjem krepitve njene ekonomske, socialne in teritorialne kohezije bosta še naprej temelj kohezijske politike. Proračun EU bo še naprej zagotavljal financiranje naložb in strukturnih prilagoditev v vseh kategorijah regij glede na njihove posebne izzive, pri čemer bo posebna pozornost namenjena manj razvitim regijam. Regije, ki mejijo na Rusijo ali Belorusijo in so izpostavljene nenehnim varnostnim grožnjam, se soočajo s posebnimi izzivi.

31. Usklajeno ukrepanje na ravni EU v zvezi z učinkovitim nadzorom zunanjih meja je bistveno za zagotavljanje učinkovitejšega upravljanja migracij in visoke ravni notranje varnosti v Evropski uniji ob hkratnem ohranjanju načela prostega gibanja oseb in pretoka blaga znotraj Evropske unije. Proračun EU bo še naprej podpiral krepitev notranje varnosti, med drugim v kontekstu varnostnih kriz in hibridnih groženj zaradi spreminjajočih se geopolitičnih izzivov, ter izvajanje, krepitev in razvoj skupne politike na področju migracij in azila ter evropskega integriranega upravljanja meja in evropske vizumske politike. Za obravnavanje zunanje razsežnosti migracij bodo zagotovljene sinergije z zunanjo politiko.

32. Stopnja obveznosti za ta razdelek ne bo presegala 898 288 milijonov EUR:

RAZDELEK 1 – EKONOMSKA, SOCIALNA IN TERITORIALNA KOHEZIJA, KMETIJSTVO IN PODEŽELJE, POMORSTVO TER BLAGINJA IN VARNOST (v milijonih EUR, po cenah iz leta 2025)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Evropski sklad za ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo, kmetijstvo in podeželje, ribištvo in pomorstvo ter blaginjo in varnost

33. Ustanovljen bo Evropski sklad za ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo, kmetijstvo in podeželje, ribištvo in pomorstvo ter blaginjo in varnost, da bi prispeval k naslednjim ciljem politike:

    – podpirati izvajanje kohezijske politike z zmanjšanjem regionalnih neravnovesij v Evropski uniji in zaostalosti regij z najbolj omejenimi možnostmi ter s spodbujanjem evropskega teritorialnega sodelovanja, tudi s podpiranjem projektov na področjih okolja in vseevropskih omrežij;

    – podpirati izvajanje kohezijske politike s povečanjem kakovosti zaposlovanja, usposabljanja, izobraževanja in spretnosti ter socialnega vključevanja in s prispevanjem k socialno pravičnemu prehodu na podnebno nevtralnost;

    – podpirati izvajanje skupne kmetijske politike Evropske unije;

    – podpirati izvajanje skupne ribiške politike Evropske unije;

    – varovati in krepiti temeljne pravice, demokracijo in pravno državo ter braniti vrednote Unije;

    – podpirati izvajanje politik v zvezi z azilom, migracijami in vključevanjem ter upravljanjem meja, vizumsko politiko in notranjo varnostjo.

34. Sklad se bo večinoma izvajal z nacionalno predhodno dodeljenimi finančnimi sredstvi in v okviru deljenega upravljanja.

35. Finančna sredstva iz Evropskega sklada za ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo, kmetijstvo in podeželje, ribištvo in pomorstvo ter blaginjo in varnost bodo skupaj znašala 740 612 milijonov EUR in bodo dodeljena, kot sledi:

i) 697 544 milijonov EUR za načrte za nacionalna in regionalna partnerstva, od tega:

a) vsaj 195 024 milijonov EUR za manj razvite regije;

b) vsaj 261 012 milijonov EUR za dohodkovno podporo v okviru skupne kmetijske politike (v nadaljnjem besedilu: „minimalni znesek za intervencije dohodkovne podpore SKP“);

c) vsaj 3 550 milijonov EUR za intervencije skupne ribiške politike (v nadaljnjem besedilu: „minimalni znesek za intervencije SRP“);

d) vsaj 30 608 milijonov EUR za ukrepe na področju migracij, upravljanja meja in vizumov ter notranje varnosti;

ii) 7 970 milijonov EUR za načrt Interreg;

iii) 35 098 milijonov EUR za Instrument EU.

Do 0,5 % skupnega zneska bo dodeljenih za tehnično pomoč na pobudo Komisije.

36. Vsaj 14 % skupnega zneska v okviru Sklada, vključno z načrti za nacionalna in regionalna partnerstva, pri čemer so izključeni minimalni zneski za intervencije dohodkovne podpore SKP in za intervencije SRP ter financiranja v okviru Socialnega sklada za podnebje, bo namenjenih doseganju socialnih ciljev Evropske unije.

37. Vsaj 10 % skupnega zneska v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, pri čemer so izključeni minimalni zneski za intervencije SKP in SRP ter financiranja v okviru Socialnega sklada za podnebje, bo namenjenih intervencijam SKP.

38. Poleg tega se pričakuje, da bodo načrti za nacionalna in regionalna partnerstva prispevali 43 % skupnega zneska – pri čemer so izključeni odhodki za obrambo in varnost, pa tudi za migracije, upravljanje meja in vizumov ter notranjo varnost – za doseganje podnebnih in okoljskih ciljev Evropske unije.

Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva

39. Države članice bodo pripravile načrte za nacionalna in regionalna partnerstva, da bi podprle splošne cilje ter ob upoštevanju posebnih izzivov in potreb zadevne države članice in njenih regij prispevale k šestim specifičnim ciljem in ustreznim specifičnim ciljem iz posameznih pododstavkov Sklada. V načrtih bodo določene reforme, naložbe in druge intervencije, ki prispevajo k obravnavanju vseh ali znatnega dela zadevnih specifičnih priporočil za države v okviru evropskega semestra, ki spadajo na področje uporabe specifičnih ciljev Sklada, poročila o stanju pravne države, nacionalnih priporočil SKP, priporočil za digitalno desetletje, nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov ter ustreznih dokumentov in strategij s področja notranjih zadev. Pri oceni načrtov se bodo upoštevali tudi dodeljena finančna sredstva ter področje uporabe in obseg specifičnih izzivov zadevne države članice, načeli sorazmernosti in enake obravnave ter odgovor na vprašanje, ali so specifična priporočila za države obravnavana v drugih nacionalnih načrtih ali dokumentih, sprejetih na ravni EU.

40. Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva se bodo pripravili in izvajali v skladu z načeli partnerstva in upravljanja na več ravneh, tudi na ravni nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov, ter v skladu z institucionalnimi, pravnim in finančnimi okviri držav članic. V ta namen mora zasnova načrtov odražati sodelovanje z regionalnimi in drugimi javnimi organi ter ščititi vlogo regij.

41. Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva bodo razdeljeni na poglavja. Države članice lahko vključijo nacionalna in sektorska kot tudi regionalna in teritorialna poglavja, ali njihovo kombinacijo, da bi zagotovile sodelovanje več deležnikov. Država članica lahko vključi več regionalnih in teritorialnih poglavij. Načrti za nacionalna in regionalna partnerstva lahko vključujejo poglavja o SKP, da bi se upoštevala njena posebna identiteta.

42. Države članice bodo pri načrtovanju programov zagotovile ustrezne naložbe za ukrepe kohezijske politike v vseh kategorijah regij, pri čemer bodo upoštevale trenutne ravni naložb. Če bodo sredstva, dodeljena regijam v prehodu in bolj razvitim regijam, nižja od 75 % trenutne ravni naložb, bodo države članice predložile utemeljitev na podlagi objektivnih meril.

43. Komisija bo načrte ocenila v štirih mesecih po njihovi predložitvi, Svet pa jih bo nato odobril. Spremembe načrtov, razen manjših sprememb ali popravkov, bo Komisija ocenila v dveh mesecih po predložitvi spremenjenega načrta, Svet pa jih bo nato odobril.

44. Države članice lahko v skladu s svojimi institucionalnimi in pravnimi okviri ustanovijo organe upravljanja na regionalni ravni, s čimer zagotovijo neposredno vključenost regionalnih organov v upravljanje in izvajanje načrtov. Regionalni organi upravljanja se lahko neposredno pogajajo in sodelujejo s Komisijo. Če država članica določi več kot en organ upravljanja, bo za zagotovitev skladnega izvajanja načrta imenovala enega ali več organov, ki bodo preveli usklajevalno funkcijo. Za naloge v okviru usklajevalne funkcije se lahko pooblasti eden ali več organov, pri čemer se zagotovi, da se za posamezno nalogo pooblasti samo en organ. Za zagotovitev kontinuitete in stroškovne učinkovitosti bi morale države članice v največji možni meri uporabljati obstoječe upravljavske strukture in institucije.

45. Izplačevanje plačil bo temeljilo na uresničevanju ustreznih mejnikov in ciljev ali ustreznih učinkih. Revizija se bo izvajala v skladu z načelom enotne revizije.

46. Znesek prilagodljivosti, ki ustreza 25 % zneska, dodeljenega državam članicam v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, bo na voljo za načrtovanje programov, kot sledi:

    i) 5 % za obravnavanje nujnih in specifičnih potreb v odziv na krizne razmere pred vmesnim pregledom. Morebitni preostali znesek bo med vmesnim pregledom načrtovan za spreminjajoče se potrebe;

    ii) 15 % po vmesnem pregledu, da se upoštevajo spreminjajoče se potrebe;

    iii) 5 % za obravnavanje nujnih in specifičnih potreb v odziv na krizne razmere po vmesnem pregledu od leta 2031. Morebitni preostali znesek bo za načrtovanje programov v okviru načrta na voljo po juniju 2033.

    Pri znesku prilagodljivosti ne bodo upoštevani finančni prispevek za načrt Interreg in minimalni znesek za intervencije dohodkovne podpore SKP.

47. Države članice lahko od 1. januarja 2028 uporabijo do dve tretjini zneska, ki je na voljo za vmesni pregled, za financiranje intervencij SKP ali ukrepov za podeželska območja.

48. V primeru krize lahko države članice zahtevajo spremembo svojih načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, da bi se odzvale nanjo. Države članice bi morale v svojem zahtevku za spremembo po možnosti opredeliti potrebe po reprogramiranju v okviru svojih načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, da bi obravnavale vpliv krize na obstoječe ukrepe.

Za naravne nesreče in zdravstvene krize nad pragovi solidarnostnega ukrepa EU lahko države članice zaprosijo tudi za podporo iz solidarnostnega ukrepa EU v okviru Instrumenta EU, odvisno od razpoložljivosti sredstev. Vsak znesek, prejet iz Instrumenta EU, bi moral dopolnjevati vsaj enako visok znesek iz zneska prožnosti načrta, namenjen krizam, odvisno od razpoložljivosti sredstev.

Za naravne nesreče in zdravstvene krize pod pragovi solidarnostnega ukrepa EU in za vse druge krize, vključno s kriznimi plačili za kmete in krizami na področju notranjih zadev, lahko države članice načrtujejo svoj znesek prožnosti za obravnavanje posledic krize. Za stabilizacijo kmetijskih trgov bo zagotovljena finančna podpora iz ukrepa enotne varnostne mreže v okviru Instrumenta EU. Za krize na področju notranjih zadev lahko države članice prejmejo tudi finančno podporo iz ukrepov na področju notranjih zadev v okviru Instrumenta EU.

Države članice bodo predložile samo en zahtevek za spremembo načrta, v katerem bodo povzete potrebe po financiranju iz vseh virov, Komisija pa bo sprejela en sklep o financiranju v zvezi s tem zahtevkom za spremembo.

49. V primeru poznega sprejetja Sklada in povezanega okvira bi bilo treba sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev dohodkovne podpore kmetom vključno od leta 2028.

Socialna in cenovno dostopna stanovanja

50. Države članice bodo svoja prizadevanja osredotočile zlasti na ukrepe za spodbujanje socialnih in cenovno dostopnih stanovanj, predvsem na območjih pod stanovanjskim pritiskom, da bi preprečile in zmanjšale stanovanjsko izključenost, tudi s prispevki v instrument InvestEU Evropskega sklada za konkurenčnost (ESK) ali nacionalne spodbujevalne banke in institucije, da bi se povečale nacionalne naložbe. Za učinkovito preprečevanje in zmanjšanje stanovanjske izključenosti, predvsem na območjih pod stanovanjskim pritiskom**,** se bo del sredstev v sklopu ukrepov Unije v okviru Instrumenta EU uporabil za zagotavljanje jamstva v okviru novega instrumenta InvestEU ESK za naložbe v socialna in cenovno dostopna stanovanja, kar bo dopolnjevalo ukrepe v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva.

Socialni sklad za podnebje

51. Socialni načrti za podnebje v okviru Socialnega sklada za podnebje so lahko od leta 2028 vključeni kot ločena poglavja načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva. Države članice lahko zneske iz svojih sredstev v okviru Socialnega sklada za podnebje, dodeljenih za leti 2026 in 2027, prerazporedijo v svoj načrt za nacionalna in regionalna partnerstva.

Program Catalyst Europe

52. Državam članicam bo na voljo znesek v višini 134 000 milijonov EUR podpore v obliki posojila, ki bo izveden v okviru njihovih načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva. Prošnja za podporo v obliki posojila bo povezana z dodatnimi reformami, naložbami in drugimi intervencijami. Države članice bodo do 31. januarja 2028 predhodno sporočile, da nameravajo zaprositi za podporo v obliki posojila.

53. Podpora v obliki posojila bo razdeljena na podlagi načel enake obravnave, solidarnosti, sorazmernosti in preglednosti. Delež podpore v obliki posojila za tri največje prejemnike ne bo presegal 60 % skupnega zneska, ki je na voljo za podporo.

Instrument EU

54. Vzpostavljen bo Instrument EU, da bi povečali prilagodljivost in omogočili učinkovitejše odzivanje proračuna EU na nepredvidene krize ter financiranje intervencij, ki dopolnjujejo in krepijo načrte za nacionalna in regionalna partnerstva. Instrument EU, ki se izvaja v okviru deljenega, neposrednega ali posrednega upravljanja, bo vključeval:

    i) 32 438 milijonov EUR za ukrepe Unije, vključno z enotno varnostno mrežo, namenjeno odzivanju na motnje na trgu, stabilizaciji kmetijskih trgov in ublažitev posledic, ki jih imajo naravne nesreče za kmete in ribiče, za ukrepe v zvezi z migracijami, upravljanjem meja in notranjo varnostjo, za okoljske in podnebne ukrepe ter ukrepe ohranjanja narave, za solidarnostne ukrepe v primeru naravnih nesreč in druge ukrepe Unije. Vsaj 8 032 milijonov EUR bo namenjenih solidarnostnim ukrepom, 3 920 milijonov EUR enotni varnostni mreži, 10 094 milijonov EUR pa ukrepom na področju notranjih zadev;

    ii) 2 660 milijonov EUR za rezervo za nove izzive in prednostne naloge ter krize.

55. Neporabljena sredstva, povezana z enotno varnostno mrežo in solidarnostnimi ukrepi v primeru naravnih nesreč, se bodo prenesla v naslednje leto in se lahko uporabijo do leta 2034.

Proračunske obveznosti

56. Proračunske obveznosti (v tekočih cenah) posameznih načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva se bodo izvajale v letnih obrokih, kot sledi:

    i) 15,8 % leta 2028

    ii) 15,5 % leta 2029

    iii) 15,1 % leta 2030

    iv) 14,8 % leta 2031

    v) 14,4 % leta 2032

    vi) 12,8 % leta 2033

    vii) 11,6 % leta 2034

Kategorije regij

57. Za načrte za nacionalna in regionalna partnerstva so regije na ravni NUTS 2 razvrščene na podlagi standardov kupne moči posamezne regije, izračunanih na podlagi podatkov EU za obdobje 2021–2023, kot sledi:

    i) manj razvite regije, katerih BDP na prebivalca ne dosega 75 % povprečnega BDP na prebivalca v Evropski uniji;

    ii) regije v prehodu, katerih BDP na prebivalca znaša med 75 % in 100 % povprečnega BDP na prebivalca v Evropski uniji;

    iii) bolj razvite regije, katerih BDP na prebivalca presega 100 % povprečnega BDP na prebivalca v Evropski uniji.

Podpora v okviru skupne kmetijske politike

58. Iz proračuna EU se bo še naprej zagotavljala dohodkovna podpora za kmete ter podpiralo trajnostno kmetovanje in proizvodnja hrane v okviru skupne kmetijske politike, s čimer se bodo uresničevali cilji iz Pogodb, vključno z zagotavljanjem primernega življenjskega standarda za kmetijsko skupnost.

59. Da bi ohranili pomemben status skupne kmetijske politike za evropski kmetijski sektor, bodo v uredbo o SKP vključene nekatere posebne določbe o skupni kmetijski politiki. Uredba o SKP bo zagotovila močno in integrirano skupno kmetijsko politiko v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva.

60. Načrtovana povprečna pomoč na hektar za dohodkovno podporo na površino v okviru intervencij skupne kmetijske politike za posamezno državo članico ne bo nižja od 90 EUR in ne višja od 240 EUR v tekočih cenah. Države članice, v katerih je povprečna velikost kmetij manjša od treh hektarjev, lahko zagotovijo povprečno pomoč na hektar, ki presega 240 EUR.

61. Uvede se lahko degresivna lestvica za skupno letno dohodkovno podporo na površino, kot sledi:

    i) za del dohodkovne podpore na površino med 100 000 in 125 000 EUR se bo letni znesek zmanjšal za 15 %;

    ii) za del dohodkovne podpore na površino med 100 000 in 125 000 EUR se bo letni znesek zmanjšal za 25 %;

    iii) za del dohodkovne podpore na površino, ki presega 150 000 EUR, se bo letni znesek zmanjšal za 50 %.

    Države članice lahko uvedejo dodatne točke na degresivni lestvici pod 100 000 EUR.

62. Omejitev skupne letne dohodkovne podpore na površino za velike upravičence bo uvedena na ravni 300 000 EUR.

63. Države članice lahko pred izvajanjem omejitve in postopnega zniževanja izključijo višjo dohodkovno podporo na površino za mlade kmete („dodatek za mlade kmete“).

64. Znesek, ki izhaja iz postopnega zniževanja in omejevanja v državi članici, bo ostal del zneska, ki je na voljo za minimalni znesek te države članice za intervencije dohodkovne podpore SKP, razen podpore za sektorske intervencije, za katere se lahko še naprej uporablja 100 % stopnja sofinanciranja Unije.

Horizontalni pogoji

65. Uvedeni bodo horizontalni pogoji, da se zagotovi spoštovanje pravne države in skladnost z Listino o temeljnih pravicah, pri čemer bodo v celoti upoštevana načela objektivnosti, nediskriminacije in enake obravnave držav članic. Države članice bodo vzpostavile in ohranjale učinkovite mehanizme za zagotavljanje skladnosti ukrepov, ki jih podpirajo njihovi načrti, z ustreznimi določbami Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in spoštovanja načel pravne države med celotnim izvajanjem Sklada. Svet bo po potrebi vključen v izvajanje horizontalnih pogojev.

Metodologija dodeljevanja za načrte za nacionalna in regionalna partnerstva

66. Finančna sredstva, ki so državam članicam dodeljena v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, bodo določena z uporabo splošnega ključa in ključa za notranje zadeve, k čemur se bo prištel prispevek iz dodeljenih sredstev v okviru Socialnega sklada za podnebje za ustrezno obdobje, če države članice svoj socialni načrt za podnebje vključijo v svoj načrt za nacionalna in regionalna partnerstva. Države članice lahko ob predložitvi svojega prvotnega načrta ali s katerim koli zahtevkom za spremembo prostovoljno zahtevajo prerazporeditev do 10 % sredstev, ki izhajajo iz ključa za notranje zadeve, v ukrepe v okviru splošnega razdelitvenega ključa, razen ukrepov, ki so pokriti z minimalnimi zneski za intervencije dohodkovne podpore SKP in intervencije SRP. Temu zahtevku bo priložena utemeljitev na podlagi objektivnih meril.

Splošni razdelitveni ključ

67. Splošni ključ bo za vsako državo članico določen, kot je navedeno v nadaljevanju.

iv) Povprečje deleža države članice v skupnem prebivalstvu EU (2024) in deleža države članice v skupnem prebivalstvu EU, ki mu grozi revščina ali socialna izključenost, na podeželskih območjih (2024).

v) Povprečje se bo pomnožilo s kvadratno vrednostjo inverznega relativnega BND na prebivalca v posamezni državi članici v primerjavi s povprečjem EU, merjenim po standardih kupne moči (2023), po vključitvi v nadaljevanju navedenih prilagoditev.

a) Regionalna vrzel v blaginji se izračuna za vse regije na ravni NUTS 3, katerih BDP na prebivalca, merjen po standardih kupne moči (2021–2023), je nižji od 75 % povprečja EU. Razlika med relativnim BDP na prebivalca v regiji in povprečjem EU v višini 75 % se bo pomnožila s prebivalstvom regije (2022) in delila s celotnim prebivalstvom države članice (2022).

b) Vrzel v blaginji v kmetijstvu se izračuna ob upoštevanju vrzeli med neposrednimi plačili na ravni leta 2027 na potencialno upravičen hektar (2022) in 90 % povprečja EU za posamezno državo članico. To bo pomnoženo s potencialno upravičenimi hektarji v državi članici (2022) in izraženo glede na neposredna plačila na ravni leta 2027 za državo članico.

Splošni ključ, kot je določen zgoraj, se normalizira na 100 %. Zgornja meja in varnostna mreža, normalizirani na 100 %, se bosta uporabljali s ponavljanjem, dokler delež dodeljenih sredstev za nobeno državo članico ne bo nižji od 80 % ali višji od 105 % njenega deleža ustreznih predhodno dodeljenih sredstev v okviru deljenega upravljanja za obdobje 2021–2027.

Določbe o dodatnih dodeljenih sredstvih

68. Državam članicam, ki prejemajo sredstva iz Kohezijskega sklada v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027, bo na voljo dodaten znesek v višini 5 203 milijone EUR, ki bo razdeljen glede na njihovo absolutno razliko med dodelitvami za obdobje 2028–2034, kot se izračunajo v okviru splošnega ključa, in 94-odstotno ravnjo dodeljenih sredstev za obdobje 2021–2027, z zgornjo mejo v višini 1 500 milijonov EUR na državo članico. Ta dodatni znesek bo namenjen financiranju ukrepov, razen tistih, ki so pokriti z minimalnimi zneski za intervencije dohodkovne podpore SKP in intervencije SRP.

69. Nadaljnji dodatni znesek v višini 1 771 milijonov EUR bo državam članicam na voljo za intervencije v okviru skupne ribiške politike.

70. Še naprej se bodo zagotavljala finančna sredstva za najbolj oddaljene regije iz člena 349 PDEU in severna redko poseljena območja, ki izpolnjujejo merila iz člena 2 Protokola št. 6 k Aktu o pristopu iz leta 1994. V ta namen bodo državam članicam, v katerih so najbolj oddaljene regije na ravni NUTS 2 in severne redko poseljene regije na ravni NUTS 2, dodeljena dodatna posebna sredstva, ki ustrezajo intenzivnosti pomoči v višini 40 EUR na prebivalca na leto. Te dodelitve bodo razdeljene po državah članicah sorazmerno glede na celotno prebivalstvo teh regij.

Ključ za notranje zadeve

71. Ključ za notranje zadeve bo določen, kot sledi:

i) 45 % za upravljanje meja, kar vključuje 90 % deleža države članice v skupnih morskih mejah EU in zunanjih kopenskih mejah EU s sosednjimi državami celinske Evrope, ki niso države EU, schengenske države in države Efte, ter 10 % deleža države članice v skupnem številu vlog za enotni vizum, vloženih za kratkoročno prebivanje, v EU (2024). Za države članice z neposredno zunanjo mejo z Rusijo ali Belorusijo se bo uporabljal faktor 1,25 za te specifične meje v okviru zunanjih meja.

ii) 35 % za področje migracij, integracij in azila na podlagi:

– povprečnega deleža države članice v skupnem številu prosilcev za azil v Evropski uniji (2022–2024);

– povprečnega deleža države članice v skupnem številu pozitivnih prvostopenjskih odločb o prošnjah za azil v Evropski uniji (2022–2024);

– povprečnega deleža države članice v skupnem številu upravičencev do začasne zaščite v Evropski uniji iz tretjih držav (2022–2024) in

– povprečnega deleža države članice v skupnem številu državljanov tretjih držav, vrnjenih na podlagi odredbe o zapustitvi ozemlja (2022–2024).

iii) 20 % za notranjo varnost z normalizacijo 40 % deleža države članice v prebivalstvu EU (2024), 45 % inverznega BND države članice na prebivalca, merjenega po standardih kupne moči (2023) v primerjavi s povprečjem EU, in 15 % deleža države članice v površini EU.

72. Znesek v višini do 400 milijonov EUR za posebno tranzitno shemo bo dodeljen v okviru načrta Litve za integrirano upravljanje meja in skupno vizumsko politiko.

Minimalni znesek za manj razvite regije v okviru načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva

73. Države članice bodo manj razvitim regijam dodelile minimalni znesek, ki bo določen z množenjem števila prebivalcev, ki živijo v manj razvitih regijah (2021–2023), kot deleža celotnega prebivalstva države članice (2021–2023), s predhodno dodeljenimi sredstvi za načrte za nacionalna in regionalna partnerstva, v kar ne bodo vključeni minimalni zneski za intervencije dohodkovne podpore SKP in intervencije SRP.

Faktor 1,16 se bo uporabil, če je BND države članice na prebivalca, merjen po standardih kupne moči (2021–2023), nižji od 75 % povprečja EU.

Za vse države članice se bosta uporabljali zgornja meja in varnostna mreža za manj razvite regije, znesek, dodeljen manj razvitim regijam, pa ni nižji od 90 % ali višji od 112,5 % zadnjih sprejetih dodelitev za obdobje 2021–2027 (iz junija 2025) za manj razvite regije.

Minimalni zneski za intervencije dohodkovne podpore SKP in intervencije SRP v načrtih

74. Minimalni znesek za intervencije dohodkovne podpore SKP na državo članico bo temeljil na dodelitvah za skupno kmetijsko politiko v letu 2027. Minimalni zneski za intervencije SRP bodo temeljili na dodelitvah v okviru Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo za obdobje 2021–2027.

Metodologija dodeljevanja za Interreg

75. Za Interreg bodo dodelitve državam članicam določene, kot sledi:

i) 45,8 % na podlagi skupnega števila prebivalcev vseh obmejnih regij na ravni NUTS 3 in drugih regij na ravni NUTS 3, pri čemer vsaj polovica prebivalcev regij živi znotraj območja, od meje oddaljenega največ 25 kilometrov (2021);

ii) 30,5 % na podlagi števila prebivalcev, ki živijo znotraj območja, od meje oddaljenega največ 25 kilometrov (2021);

iii) 20 % na podlagi skupnega števila prebivalcev (2022–2024);

iv) 3,7 % na podlagi števila prebivalcev najbolj oddaljenih regij (2022–2024).

76. Delež čezmejnega sodelovanja ustreza vsoti ponderiranja meril (i) in (ii). Delež nadnacionalnega sodelovanja ustreza ponderiranju merila (iii). Delež sodelovanja najbolj oddaljenih regij ustreza ponderiranju merila (iv).

Predhodno financiranje in sofinanciranje

77. Komisija bo znesek predhodnega financiranja plačala na podlagi podpore, dodeljene načrtom za nacionalna in regionalna partnerstva. Znesek predhodnega financiranja se bo plačal, kot sledi:

i) leta 2028: 4 %. Če Svet izvedbenih sklepov ne sprejme do 30. novembra 2028, se bo to predhodno financiranje dodalo znesku za leti 2029 in 2030;

ii) leta 2029: 3 %;

iii) leta 2030: 3 %.

Znesek predhodnega financiranja za najbolj oddaljene regije in Interreg se bo plačal, kot sledi:

i) leta 2028: 4 %;

ii) leta 2029: 4 %;

iii) leta 2030: 4 %,

ali v celoti v letu odobritve poglavja načrta Interreg.

78. Stopnja sofinanciranja Unije za načrte za nacionalna in regionalna partnerstva ne bo višja od:

i) 85 % za manj razvite regije in najbolj oddaljene regije;

ii) 60 % za regije v prehodu;

iii) 40 % za bolj razvite regije.

Kadar ni mogoče določiti deleža izvajanja v dani kategoriji regij, se bo stopnja sofinanciranja Unije izračunala z uporabo povprečja veljavnih stopenj prispevkov regij, tehtanega glede na število prebivalcev.

Države članice, ki so sestavljene iz ene same regije, katere kategorija se je v primerjavi z večletnim finančnim okvirom za obdobje 2021–2027 spremenila iz regije v prehodu v bolj razvito regijo, se lahko odločijo za uporabo 60-odstotne stopnje sofinanciranja Unije.

79. Stopnja sofinanciranja Unije za Interreg ne bo presegala 80 %. Za najbolj oddaljene regije in čezmejno sodelovanje na zunanjih mejah stopnja sofinanciranja ne bo presegala 85 %.

80. Za intervencije, povezane s skupno kmetijsko politiko, stopnja sofinanciranja Unije ne bo presegala:

i) 100 % za naslednje ukrepe: degresivno dohodkovno podporo na površino, vezano dohodkovno podporo, posebno plačilo za bombaž in podporo za male kmete. Te intervencije se lahko financirajo samo iz minimalnega zneska za intervencije dohodkovne podpore SKP ali zneska, ki znaša do dve tretjini zneska, ki je na voljo za vmesni pregled, kadar se uporabi za financiranje intervencij SKP;

ii) 100 % za posebne režime preskrbe in ukrepe v podporo lokalnim kmetijskim proizvodom v najbolj oddaljenih regijah, ki jih financira zadevna država članica iz finančnih sredstev, ki so ji dodeljena na podlagi splošnega ključa;

iii) 85 % za druge intervencije v najbolj oddaljenih regijah;

iv) 70 % za druge ukrepe za kmetijstvo, ki se financirajo znotraj minimalnega zneska intervencij dohodkovne podpore SKP;

v) 70 % za intervencije v okviru šolske sheme EU;

vi) 70 % za sektorje v okviru skupne ureditve trgov.

Za intervencije SKP, povezane s pobudo Leader, podporo za izmenjavo znanja, teritorialno in lokalno sodelovanje, krizna plačila za kmete ter intervencije na manjših egejskih otokih ter financiranje, ki ne spada v minimalni znesek za intervencije dohodkovne podpore SKP, lahko države članice uporabljajo stopnje sofinanciranja SKP ali standardne stopnje sofinanciranja Unije.

81. Za intervencije skupne kmetijske politike bo najvišja stopnja podpore znašala:

i) 75 % za naložbe za kmete in posestnike gozda, razen za naložbe, namenjene mladim kmetom, za katere bo znašala 85 %, in za neproizvodne zelene naložbe, za katere bo znašala 100 %;

ii) 75 % za sektorske intervencije z možnostjo, da jo države članice povečajo na:

– največ 95 % za intervencije, povezane z generacijsko pomladitvijo, raziskavami in inovacijami, obvladovanjem tveganj ali okoljem in podnebjem, ter za organizacije proizvajalcev, ki prvič izvajajo operativne programe;

– 100 % za intervencije za nadomestilo proizvajalcem za izgubo prihodka ali za intervencije, ki zadevajo umike s trga za namene brezplačne razdelitve, ki ne presežejo 5 % obsega proizvodnje, ki jo trži organizacija proizvajalcev;

iii) 70 % za instrumente za obvladovanje tveganj.

82. Za intervencije v okviru skupne ribiške politike bo najvišja stopnja podpore znašala do 100 % z možnimi diferenciranimi stopnjami za posebne kategorije intervencij.

83. Za intervencije v okviru skupne ribiške politike bo sofinanciranje Unije za nadomestilo za dodatne stroške v najbolj oddaljenih regijah znašalo 100 %.

84. Za intervencije na področju notranjih zadev, povezane s preselitvijo in humanitarnim sprejemom, premestitvijo prosilcev za mednarodno zaščito, operativnimi stroški, ki se krijejo s prihodki ETIAS, in stroški, povezanimi s posebno tranzitno shemo, ter za finančne prispevke iz letnega solidarnostnega fonda bo sofinanciranje Unije znašalo 100 %. Za druge intervencije na področju notranjih zadev najvišja stopnja sofinanciranja Unije ne bo presegala 75 %.

Pravila o sprostitvi obveznosti

85. Komisija bo z izjemo nekaterih intervencij skupne kmetijske politike samodejno sprostila vsak del proračunske obveznosti za načrt za nacionalna in regionalna partnerstva ter poglavje načrta Interreg, ki se ni uporabil za predhodno financiranje ali za katerega zahtevek za plačilo ni bil predložen do 31. decembra drugega leta po letu proračunske obveznosti.

86. Proračunski organ lahko vsako sprostitev obveznosti zaradi neizpolnjevanja horizontalnih pogojev spoštovanja načel pravne države in Listine za eno leto znova da na voljo za uporabo v okviru drugih instrumentov ali programov EU, ki se izvajajo v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja, zlasti tistih v podporo demokraciji, civilni družbi, vrednotam Unije ali boju proti korupciji v Evropi.

Podpora turški skupnosti na Cipru

87. Iz tega razdelka bo financirana tudi podpora turški skupnosti na Cipru. Okvirna finančna sredstva, dodeljena programu, bodo znašala 389 milijonov EUR.

Podpora programu PEACE PLUS

88. Skupni znesek 150 milijonov EUR bo dodeljen programu PEACE PLUS v podporo miru in spravi ter nadaljnjemu čezmejnemu sodelovanju med severom in jugom.

Odplačevanje instrumenta NextGenerationEU

89. Odplačevanje sredstev, izposojenih na kapitalskih trgih za odpravljanje posledic krize zaradi COVID19 (NGEU), v katero je zajeto plačilo glavnice, obresti in povezanih stroškov, se bo financiralo iz tega razdelka. Odplačevanje se bo začelo leta 2028, da se zagotovi stabilno in predvidljivo zmanjševanje obveznosti do 31. decembra 2058. Skupni znesek za obdobje 2028–2034 bo 140 411 milijonov EUR, porabljenih izključno za kritje odplačil, plačil obresti in povezanih stroškov. S prekoračitvami stroškov ali prihranki pri plačilih obresti in povezanih stroških se bo zmanjšal oziroma povečal znesek za plačilo glavnice, s čimer se bo zagotovil fiksni letni znesek za financiranje instrumenta NextGenerationEU.

Evropska agencija za mejno in obalno stražo

90. Da bi podprli skupno odgovornost glede varovanja zunanjih meja in hkrati ohranili prosto gibanje oseb v Evropski uniji, bodo ukrepe na področju notranjih zadev dopolnjevali ukrepi, ki jih bo izvajala okrepljena Evropska agencija za mejno in obalno stražo (Frontex) z dodeljenimi sredstvi v višini 6 991 milijonov EUR.

III. RAZDELEK 2 – KONKURENČNOST, BLAGINJA IN VARNOST

91. Konkurenčnost, blaginja in varnost ustrezajo prednostnim nalogam in ukrepom EU, ki prinašajo znatno dodano vrednost za vse države članice po vsej Evropski uniji. Pobude iz tega razdelka bi morale prispevati h krepitvi evropske konkurenčnosti na področju tehnologij, vključno s tehnologijami z dvojno rabo, in v strateških sektorjih, podpiranju skupnih raziskav ter povečanju obsega inovacij, industrijskega uvajanja in vzpostavljanja infrastrukture ter proizvodnje, da bi podprli projekte in podjetja, vključno z malimi in srednjimi podjetji (MSP), ter privabili naložbe na zasebni, institucionalni in nacionalni ravni. Poleg tega bo ta razdelek prispeval k civilni zaščiti ter pripravljenosti in odzivanju na izredne zdravstvene razmere, podpiranju in financiranju razvoja spretnosti, izobraževanja, solidarnosti, kulture, medijev, demokracije in evropskih vrednot ter podpiranju delovanja enotnega trga.

92. Stopnja obveznosti za ta razdelek ne bo presegala 437 683 milijonov EUR:

RAZDELEK 2 – KONKURENČNOST, BLAGINJA IN VARNOST (v milijonih EUR, po cenah iz leta 2025)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Evropski sklad za konkurenčnost

93. Evropski sklad za konkurenčnost bo ustanovljen za krepitev evropske konkurenčnosti, zlasti v strateških sektorjih in na področju tehnologij, v okviru naložbene poti, ki bo temeljila na odprtih, konkurenčnih in pravičnih postopkih dodeljevanja. ESK bo s svojo temeljno zavezanostjo odličnosti zagotovil enake možnosti za dostop do financiranja, okrepil razvoj podjetij ter izboljšal sodelovanje in krepitev zmogljivosti za sprostitev inovacijskega potenciala po vsej Evropski uniji. Posebna pozornost bo namenjena MSP in malim podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo v državah članicah.

94. V sedanjih geopolitičnih razmerah bo v okviru ESK posebna pozornost namenjena strateškim pobudam in projektom z evropsko dodano vrednostjo, kot so GOVSATCOM, IRIS^2, Galileo, Copernicus in storitev EU za opazovanje Zemlje za državne potrebe, pa tudi nadaljnjim naložbam v umetno inteligenco, kvantno tehnologijo ter druge kritične in nastajajoče tehnologije. To bi moralo prispevati h krepitvi vodilne vloge Evropske unije na področju tehnologije ter njenih industrijskih zmogljivosti in strateške avtonomije, hkrati pa podpirati razvoj in uvajanje najsodobnejših tehnologij in inovacij, da bi Evropska unija ostala konkurenčna in odporna.

95. Okvirna finančna sredstva za izvajanje ESK za obdobje 2028–2034 bodo znašala 160 963 milijonov EUR. Finančna sredstva bodo okvirno dodeljena, kot sledi:

i) 7 567 milijonov EUR za splošne cilje;

ii) 20 184 milijonov EUR za prehod na čisto energijo in razogljičenje industrije;

iii) 15 703 milijonov EUR za zdravje, biotehnologijo, kmetijstvo in biogospodarstvo;

iv) 39 654 milijonov EUR za vodilno vlogo na digitalnem področju;

v) 77 855 milijonov EUR za odpornost in varnost, obrambno industrijo in vesolje.

96. ESK, program Obzorje Evropa in sklad za inovacije, ki predstavljajo sveženj v višini več kot 380 000 milijonov EUR v tekočih cenah, bodo skupaj zagotavljali usklajeno podporo konkurenčnosti Evropske unije na celotni naložbeni poti. ESK lahko podpira pomembne projekte skupnega evropskega interesa, ki so pogojeni z nacionalnim sofinanciranjem, in nadaljnje projekte, ki temeljijo na rezultatih pomembnih projektov skupnega evropskega interesa, ki so pogojeni z znatnimi zasebnimi naložbami.

97. Instrument InvestEU ESK se bo uporabljal kot horizontalno orodje za izvajanje notranjih politik EU, da bi s proračunskimi jamstvi in finančnimi instrumenti odpravili nedelovanje trga ali naložbene okoliščine, ki niso optimalne. Instrument InvestEU ESK bodo partnerji izvajali na podlagi odprte strukture, pri čemer se bodo opirali na strokovno znanje vseh izvajalskih partnerjev, vključno z nacionalnimi spodbujevalnimi bankami, hkrati pa priznavali posebno vlogo skupine Evropske investicijske banke (skupina EIB), pri čemer bo vsaj 50 % minimalnega jamstva EU iz oddelka za EU dodeljeno skupini EIB, vsaj 25 % pa drugim izvajalskim partnerjem. Instrument InvestEU ESK lahko zagotavlja podporo v okviru drugih programov EU v skladu s cilji, določenimi v teh programih. Najvišji znesek proračunskega jamstva iz oddelka za EU instrumenta InvestEU ESK bo 75 000 milijonov EUR (v tekočih cenah).

98. Minimalni znesek podpore EU iz ESK, ki se zagotavlja prek instrumenta InvestEU ESK, bo 14 790 milijonov EUR (v tekočih cenah). Prispevki iz sklopov politike, ki se bodo uporabili za povečanje minimalnega zneska podpore EU iz ESK, ki se zagotavlja prek instrumenta InvestEU ESK, bodo znašali vsaj 5 % njihovih skupnih dodeljenih sredstev.

99. Od 1. januarja 2028 se bodo prihodki, vračila in izterjave iz finančnih instrumentov, ki se financirajo na podlagi uredbe o ESK in predhodnikov instrumenta InvestEU ESK, ter presežki proračunskih jamstev, določenih v notranjih politikah do konca leta 2027, uporabljali za zagotavljanje podpore EU v okviru instrumenta InvestEU ESK.

100. Bistveno je, da se z evropskim financiranjem prispeva k uvajanju strateških tehnologij, razvitih v Evropski uniji. V zvezi s tem se lahko pri postopkih dodeljevanja določijo pogoji za upravičenost, da se zagotovi konkurenčnost Evropske unije, vključno z zaščito gospodarskih interesov in avtonomije Evropske unije, kadar je to potrebno in ustrezno, na podlagi preferenčnih pogojev, kot so omejitve ali spodbude za subjekte EU, hkrati pa se omeji izkrivljanje enotnega trga.

Podpora ESK za politiko obrambne industrije bo odprta za sodelovanje članic Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora, Ukrajine, Združenega kraljestva in Kanade. Poleg tega lahko pod posebnimi pogoji, vključno s pravičnim ravnotežjem glede prispevkov in koristi, sodelujejo tudi tretje države, s katerimi Evropska unija sklene partnerstvo na področju varnosti in obrambe, ki zajema sodelovanje pri podpori ESK za politiko obrambne industrije, kot se določi v ločenem sporazumu v skladu s postopki iz člena 218 PDEU, če te države ne kršijo varnostnih in obrambnih interesov Evropske unije in njenih držav članic.

101. ESK bo v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih vključeval možnost pospešene podpore za ukrepe v nujnem javnem interesu ali ukrepe kritične časovne občutljivosti, ki jih sicer ne bi bilo mogoče učinkovito izvajati v skladu z običajnimi pravili in ki bodo upravičeni do nekaterih dodatkov, izjem in odstopanj od prava, ki se uporablja, med postopkom dodeljevanja ali med izvajanjem podprtih dejavnosti.

102. ESK bo podpiral močno evropsko obrambno tehnološko-industrijsko bazo, da se zagotovi sposobnost Evropske unije za odzivanje na nastajajoče varnostne izzive, vključno s podpiranjem ukrajinske obrambne tehnološko-industrijske baze.

Obzorje Evropa

103. Program Obzorje Evropa je tesno povezan z ESK, saj raziskave in inovacije postavlja v središče gospodarske in naložbene strategije Evropske unije. Podpora raziskavam, razvoju in inovacijam v vseh stebrih programa Obzorje Evropa bo temeljila na odličnosti. Hkrati je treba še naprej odpravljati vrzel v udeležbi in inovacijski razkorak. V ta namen bo program Obzorje Evropa, ki temelji na načelu odličnosti, s stebrom IV (Evropski raziskovalni prostor) okrepil zmogljivosti na področju raziskav in inovacij v državah širitve in državah v prehodu.

104. Ukrepi za krepitev zmogljivosti bodo od leta 2030 dalje omejeni na tiste države širitve in države v prehodu, ki so v zadnjem znanem letu v primerjavi s predhodnim letom povečale svoje nominalne odhodke za javne naložbe v raziskave in razvoj, kar vključuje javne naložbe v raziskave in razvoj na področju varnosti in obrambe.

105. Države v prehodu bodo imele dostop tudi do ukrepov za krepitev zmogljivosti v stebru IV, a z drugačnimi načini izvajanja v primerjavi z državami širitve, na primer z nižjimi stopnjami financiranja EU.

106. Okvirna finančna sredstva za program Obzorje Evropa za obdobje 2028–2034 bodo 140 000 milijonov EUR, od tega:

    i) 35 263 milijonov EUR za odlično znanost;

    ii) 60 700 milijonov EUR za konkurenčnost in družbo;

    iii) 31 028 milijonov EUR za inovacije;

    iv) 13 009 milijonov EUR za evropski raziskovalni prostor, od tega 4 310 milijonov EUR za povečanje udeležbe.

Instrument za povezovanje Evrope

107. Cilj Instrumenta za povezovanje Evrope je pospešiti naložbe na področju vseevropskih prometnih in energetskih omrežij, tudi za vojaško mobilnost, s spodbujanjem financiranja iz javnega in zasebnega sektorja ter olajšanjem čezmejnega sodelovanja na področju energije, zlasti tiste iz obnovljivih virov. Naložbe v vojaško mobilnost bodo osredotočene na štiri prednostne koridorje EU za vojaško mobilnost, vključno s koridorji EU za vojaško mobilnost, ki so ključnega pomena v regijah ob vzhodni zunanji meji in v črnomorski regiji.

108. Okvirna finančna sredstva za izvajanje Instrumenta za povezovanje Evrope za obdobje 2028–2034 bodo znašala 61 859 milijonov EUR, od tega:

    i) 40 610 milijonov EUR za promet in vojaško mobilnost, od tega 13 961 milijonov EUR za vojaško mobilnost;

    ii) 21 249 milijonov EUR za energijo.

109. Najvišja stopnja sofinanciranja Unije bi morala biti:

    i) 50 % za študije, potrebne za pripravo izvajanja projekta;

    ii) 50 % za dela v zvezi s prometnim sektorjem, kar se bo povečalo na 75 % za države članice, katerih BND na prebivalca je nižji od 90 % povprečja EU;

    iii) 50 % za dela, povezana z energetskim sektorjem;

    iv) 75 % za ukrepe v energetskem sektorju, ki prispevajo k razvoju projektov skupnega interesa, vključno s projekti za odpravo energetske osamitve in ozkih grl pri medsebojnih povezavah, za spodbujanje energijske učinkovitosti ter zaščite in odpornosti energetske infrastrukture ter za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe, tudi s shranjevanjem;

    v) 60 % za dela v prometnem in energetskem sektorju, ki se izvajajo v najbolj oddaljenih regijah.

Civilna zaščita ter pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere

110. Novi mehanizem Unije na področju civilne zaščite in podpora Unije za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere bosta zagotavljala podporo za preprečevanje vseh vrst naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek, tudi čezmejnih groženj za zdravje, ki se lahko zgodijo v Evropski uniji ali zunaj nje, ter pripravljanje in odzivanje nanje. Okvirna finančna sredstva, dodeljena programu, bodo znašala 6 148 milijonov EUR.

Izobraževanje, kultura, demokracija in evropske vrednote

111. Program Erasmus+ bo podpiral visokokakovostno izobraževanje in usposabljanje ter zagotavljal priložnosti za učenje in mobilnost za mlade, vajence, študente in učitelje. Erasmus+ bo podpiral tudi participacijo mladih v solidarnostnih aktivnostih in sodelovanju na področju športa. Okvirna finančna sredstva, dodeljena programu, bodo znašala 34 713 milijonov EUR z okvirnimi dodelitvami za izobraževanje in usposabljanje, za mladino in za šport.

112. Program AgoraEU bo združil podporo demokraciji, kulturi, medijem in civilni družbi. Okvirna finančna sredstva, dodeljena programu, bodo znašala 5 324 milijonov EUR z okvirnimi dodelitvami za kulturo, za medije ter za demokracijo, državljane, enakost, pravice in vrednote.

Program Euratoma za raziskave in instrument za jedrsko varnost

113. Ta razdelek bo še naprej podpiral program za raziskave in usposabljanje Evropske skupnosti za atomsko energijo z okvirnimi finančnimi sredstvi v višini 7 786 milijonov EUR, od katerih bo 4 941 milijonov EUR prispevalo k projektu ITER.

114. Okvirna finančna sredstva za instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti in razgradnjo bodo znašala 818 milijonov EUR. Podpora za razgradnjo jedrske elektrarne Ignalina v Litvi se bo nadaljevala z okvirnimi finančnimi sredstvi v višini 604 milijone EUR in najvišjo stopnjo sofinanciranja Unije v višini 86 %.

Drugi programi

115. Iz tega razdelka se bo zagotovilo tudi financiranje programa za pravosodje z okvirnimi finančnimi sredstvi v višini 496 milijonov EUR, programa Pericles V z okvirnimi finančnimi sredstvi v višini 7 milijonov EUR ter programa Enotni trg in carina, ki zajema delovanje enotnega trga, carinsko unijo, obdavčitev in boj proti goljufijam, z okvirnimi finančnimi sredstvi v višini 4 431 milijonov EUR.

IV. RAZDELEK 3 – GLOBALNA EVROPA

116. Iz tega razdelka se financira zunanje delovanje Evropske unije, zlasti mednarodna partnerstva, vključno z razvojnim sodelovanjem, humanitarno pomočjo in pomočjo državam kandidatkam in potencialnim kandidatkam, ki se pripravljajo na pristop k Evropski uniji. Financiranje zunanjega delovanja bo enostavnejše, bolj osredotočeno in prožnejše, hkrati pa bo podpora EU še vedno predvidljiva. Podpiralo in promoviralo bo vrednote in strateške interese Unije, hkrati pa spodbujalo vzajemno koristna partnerstva. Zagotavljalo bo ustrezno izvajanje mednarodnih zavez Evropske unije, vključno s cilji trajnostnega razvoja in Pariškim sporazumom, pa tudi zunanjo razsežnost migracij in nadaljnjo neomajno podporo za Ukrajino.

117. Stopnja obveznosti za ta razdelek ne bo presegala 150 138 milijonov EUR:

RAZDELEK 3 – GLOBALNA EVROPA (v milijonih EUR, po cenah iz leta 2025)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Instrument Globalna Evropa

118. Instrument Globalna Evropa bo služil širokemu spektru politik EU, vključno s podporo za države kandidatke in potencialne kandidatke pri njihovih pripravah na prihodnje članstvo v Evropski uniji ter ukrepi, povezanimi s sosedstvom, mednarodnimi partnerstvi, vključno z razvojnim sodelovanjem, humanitarno pomočjo, podporo za Ukrajino in zunanjimi vidiki drugih politik EU. Instrument Globalna Evropa bo Evropski uniji omogočil, da se v sodelovanju z državami članicami celostno odziva na nedovoljene migracije in prisilno razseljevanje na način, ki je skladen z globalnim pristopom do migracij in dopolnjuje notranjo razsežnost migracijske politike EU. Podpora na podlagi instrumenta se bo spodbujala s širokim naborom orodij, kar bo zagotavljalo sinergije z ESK in skladnost z izvajanjem strategije Global Gateway.

119. Instrument Globalna Evropa se bo izvajal predvsem z geografskimi ukrepi, ki so vključeni v načrtovanje programov, te pa bodo po potrebi dopolnjevali ukrepi, ki niso vključeni v načrtovanje programov. Ukrepi, ki so vključeni v načrtovanje programov, bodo predstavljali vsaj 70 % odhodkov v okviru instrumenta. Ukrepi, ki niso vključeni v načrtovanje programov, bodo vključevali ukrepe humanitarne pomoči v skladu z uredbo o humanitarni pomoči, makrofinančno pomoč, ukrepe za obravnavanje potreb na področju kriz, miru in zunanje politike ter odpornosti in konkurenčnosti.

120. Okvirna finančna sredstva za instrument Globalna Evropa bodo znašala 142 183 milijonov EUR. Finančna sredstva bodo okvirno dodeljena, kot sledi:

i) 30 927 milijonov EUR za steber za širitev in Evropo

ii) 30 754 milijonov EUR za steber za Bližnji vzhod, Severno Afriko in Zaliv

iii) 43 360 milijonov EUR za steber za podsaharsko Afriko

iv) 12 213 milijonov EUR za steber za Azijo in pacifiške države

v) 6 549 milijonov EUR za steber za Amerike in karibske države

vi) 8 446 milijonov EUR za globalni steber

vii) 9 934 milijonov EUR za rezervo za nove izzive in prednostne naloge.

Vsaj 90 % odhodkov v okviru instrumenta izpolnjuje merila za uradno razvojno pomoč, vključno s trajno in ciljno podporo za najmanj razvite države. Odhodki za podporo Ukrajini bi morali biti izključeni iz tega cilja.

Od skupnih okvirnih finančnih sredstev instrumenta bi bilo treba za humanitarno pomoč nameniti okvirno 25 000 milijonov EUR (v tekočih cenah).

Od skupnih okvirnih finančnih sredstev instrumenta bi bilo treba ukrepom, ki podpirajo zunanjo razsežnost migracij, vključno s temeljnimi vzroki migracij, okvirno nameniti 10 %.

121. Svet bo imel osrednjo vlogo pri načrtovanju in izvajanju instrumenta, vključno z zagotavljanjem predhodnega strateškega in političnega usmerjanja, nadzorom mobilizacije pomoči za nove izzive in prednostne naloge ter spremljanjem izvajanja in smotrnosti.

122. Instrument bi moral omogočiti zagotavljanje podpore v višini največ 80 000 milijonov EUR (v tekočih cenah) v obliki proračunskih jamstev, posojil Euratoma, posojil v obliki makrofinančne pomoči in posojil, podprtih s politikami, zlasti partnerskim državam, ki izvajajo načrte, ki temeljijo na smotrnosti. Posojila, podprta s politikami, bodo na voljo z izvedbenimi akti. EIB bo dodeljen okvirni znesek 15 270 milijonov EUR (v tekočih cenah).

123. Neporabljene odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil v okviru tega instrumenta se bodo samodejno prenesle v naslednje proračunsko leto.

124. Vsak del proračunske obveznosti za ukrep, ki do 31. decembra petega leta, ki sledi proračunski obveznosti, ni bil uporabljen za predhodno financiranje ali vmesna plačila ali za katerega ni bil predložen potrjen izkaz odhodkov ali zahtevek za plačilo, se bo sprostil.

Podpora Ukrajini

125. Evropska unija bo Ukrajini še naprej zagotavljala finančno podporo za njen pristopni proces in dolgoročno obnovo. Za obdobje 2028–2034 bo podpora iz rezerve za Ukrajino v višini do 88 869 milijonov EUR zagotovljena v obliki:

viii) oblikovanja rezervacij za proračunska jamstva in podporo, ki niso posojila, ki se financirajo iz rezerve za Ukrajino, nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira in z letno zgornjo mejo v višini 13 500 milijonov EUR;

ix) podpore v obliki posojila, zajamčene z manevrskim prostorom.

Evropska unija lahko Ukrajini zagotovi podporo v obliki proračunskega jamstva v višini do 42 658 milijonov EUR. EIB bo dodeljen okvirni minimalni znesek 12 000 milijonov EUR.

126. Poleg te nove podpore Ukrajini za obdobje 2028–2034 lahko Evropska unija zagotovi subvencijo za stroške izposojanja nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira.

127. Dodatna sredstva za Ukrajino se lahko prednostno zagotovijo iz stebra za širitev in Evropo in iz globalnega stebra ter iz rezerve za nove izzive in prednostne naloge, in sicer za podporo v obliki humanitarne pomoči in drugih ustrezno ciljno usmerjenih dejavnosti, pri čemer se ohranja predvidljivost podpore drugim partnerjem.

128. Svet bo še naprej tesno sodeloval pri upravljanju podpore Ukrajini.

Zunanje delovanje izven instrumenta Globalna Evropa

129. Iz tega razdelka se bodo financirala tudi okvirna dodeljena finančna sredstva v višini 2 864 milijonov EUR za skupno zunanjo in varnostno politiko, 1 069 milijonov EUR za sporazume o partnerstvu o trajnostnem ribištvu in regionalne organizacije za upravljanje ribištva ter 887 milijonov EUR za čezmorske države in ozemlja, tudi Grenlandijo.

Evropski mirovni instrument

130. Evropski mirovni instrument bo še naprej deloval kot izvenproračunski instrument za financiranje ukrepov na področju varnosti in obrambe za obdobje 2028–2034. Finančna zgornja meja za ta instrument bo 27 104 milijonov EUR in se bo financirala s prispevki držav članic na podlagi razdelitvenega ključa za prispevke glede na BND.

V. RAZDELEK 4 – UPRAVA

131. Visoko kvalificirano osebje evropske javne uprave, ki je izbrano na najširši možni geografski osnovi, pomembno podpira Evropsko unijo pri doseganju njenih prednostnih nalog ter izvajanju politik in programov, ki so v skupnem evropskem interesu. Hkrati bi morala prizadevanja za poenostavitev na vseh področjih politike, vključno s svežnji omnibus in racionalizacijo strukture večletnega finančnega okvira, ter uvedba novih tehnologij, tudi umetne inteligence, privesti do zmanjšanja upravnega bremena in s tem povezanih prihrankov. Ob priznavanju, da se v luči razvijajočih se prednostnih nalog spreminjajo tudi zahteve za evropsko javno upravo, je še vedno ključnega pomena, da se nenehno izboljšujejo njena prožnost, učinkovitost, preglednost in uspešnost.

132. Odobritve za prevzem obveznosti v višini 96 407 milijonov EUR za ta razdelek, ki obsega upravne odhodke institucij in evropskih šol ter pokojnine, ne bodo presegale:

RAZDELEK 4 – UPRAVA (v milijonih EUR, po cenah iz leta 2025)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

133. Zgornje meje tega razdelka se določijo tako, da se preprečijo previsoke razlike do zgornjih mej in se upoštevajo stabilizirano število zaposlenih na trenutni ravni za vse institucije, pričakovane prilagoditve plač, poklicno napredovanje, stroški za pokojnine ter druge ustrezne predpostavke, ob upoštevanju prerazporeditve prednostnih nalog in povečanja učinkovitosti, ki ju bo treba doseči. Odhodki za pokojnine, vključeni v okvir zgornje meje razdelka 4, bodo izračunani brez prispevkov osebja za ustrezno shemo.

134. Za nadaljnje spremljanje in upravljanje upravnih odhodkov bi se moralo za vse institucije uporabljati načelo proračunske discipline. Vse institucije, organi, uradi in agencije EU so pozvani, naj redno pregledujejo svojo upravno porabo, da bi podprli upravljanje spreminjajočih se zahtev. Vsi bodo prispevali k zagotavljanju uravnoteženega povečanja učinkovitosti ob upoštevanju njihove velikosti, vključno z optimizacijo kadrovskih virov z osredotočanjem na ključna področja in opustitvijo manj prednostnih nalog. Poglobitev medinstitucionalnega sodelovanja je priložnost za okrepitev učinkovitega delovanja Evropske unije ob hkratnem ustvarjanju ekonomije obsega in prihrankov. V zvezi s tem si bodo Evropski parlament, Svet in Komisija skupaj prizadevali za vzpostavitev sinergij in naj predlagajo pobude za poglobitev medinstitucionalnega sodelovanja, na primer na področju informacijskih tehnologij, kibernetske varnosti, javnih naročil in stavb, ter preučijo nadaljnje sodelovanje na področju prevajanja in tolmačenja. Poleg tega je obsežni pregled Komisije ključna priložnost in bi lahko služil kot pilotni projekt, ki bi ga izvedle vse institucije, organi, uradi in agencije.

135. Odhodki za podporo programov bi morali biti še naprej povezani z odhodki iz poslovanja v okviru zadevnih proračunov za programe ali področij politik, hkrati pa bi bilo treba zagotoviti pregledno, stalno, redno in celovito spremljanje in poročanje v vseh razdelkih.

136. Prispevek EU za decentralizirane agencije in druge organe bi bilo treba še naprej financirati iz razdelkov politik, ki so povezane z njihovim namenom. Evropski svet poziva Komisijo, naj opravi poglobljen pregled nalog, zaupanih decentraliziranim agencijam, zlasti kadar se lahko njihovi mandati prekrivajo, in po potrebi predlaga spremembe za poenostavitev in racionalizacijo njihove ureditve ter, kjer je ustrezno, predlaga njihovo združitev in zaprtje.

VI. PRIHODKI

137. Viri lastnih sredstev bi morali biti urejeni v skladu s splošnimi cilji enostavnosti, preglednosti in pravičnosti, vključno s pravično delitvijo bremena. Skupni znesek lastnih sredstev, dodeljenih v proračun EU za pokrivanje letnih odobritev plačil, ne presega 1,75 % skupne vsote BND vseh držav članic. Skupni znesek letnih odobritev za prevzem obveznosti ne presega 1,81 % skupne vsote BND vseh držav članic. Pravilno razmerje med odobritvami za prevzem obveznosti in odobritvami plačil bo ohranjeno.

138. Zneski zgornjih mej lastnih sredstev se še naprej začasno povečujejo za 0,6 odstotne točke skupne vsote BND vseh držav članic, kar izhaja iz najemanja posojil za instrument NextGenerationEU, dokler vse take obveznosti ne prenehajo, najpozneje pa do 31. decembra 2058.

p.m. trajnostno financiranje Ukrajine

139. Zgornje meje odhodkov večletnega finančnega okvira so zavezujoče, manevrski prostor pa se lahko aktivira le ob izrednih dogodkih. Če bo Komisija predlagala nove instrumente ali aktivirala obstoječe, za katere velja jamstvo z manevrskim prostorom, bo skupaj s predlogom predložila podrobno napoved učinka na uporabo manevrskega prostora.

140. V primeru hude krize, hude stiske oziroma resne nevarnosti zanju, ki vpliva na Evropsko unijo ali njene države članice v obdobju 2028–2034, se lahko Svet v skladu s členom 311, četrti odstavek, PDEU s kvalificirano večino po odobritvi Evropskega parlamenta in ob upoštevanju morebitnih smernic Evropskega sveta odloči, da Komisijo pooblasti za izredno izposojanje sredstev na kapitalskih trgih za posojila državam članicam, ki so namenjena izključno odpravljanju posledic takih razmer. Vsota izposojenih sredstev ne bo presegla 350 000 milijonov EUR za obdobje 2028–2034. Zneski zgornjih mej lastnih sredstev se začasno povečajo za 0,25 odstotne točke izključno z namenom kritja vseh obveznosti Unije, ki izhajajo iz izposojanja sredstev za taka posojila, dokler vse take obveznosti ne prenehajo.

141. Novi sistem virov lastnih sredstev Evropske unije bo začel veljati prvi dan prvega meseca po prejemu uradnega obvestila zadnje države članice o njegovem sprejetju. Vsi njegovi elementi bodo veljali retroaktivno od 1. januarja 2028. Vendar se bo vir lastnih sredstev iz naslova digitalnih storitev uporabljal od 1. januarja prvega leta po letu, v katerem se začnejo uporabljati relevantne določbe Direktive o skupnem sistemu davka na digitalne storitve za prihodke od opravljanja nekaterih digitalnih storitev. Države članice bodo v skladu s svojimi nacionalnimi ustavnimi zahtevami čim prej odobrile novi sklep o virih lastnih sredstev.

Tradicionalna lastna sredstva

142. Od 1. januarja 2028 države članice kot stroške zbiranja zadržijo 10 % zneskov, ki jih zberejo. [Prihodki iz pristojbine Unije za obdelavo bodo Uniji na voljo kot tradicionalna lastna sredstva od 1. januarja 2028.]

Lastna sredstva iz naslova DDV

143. Za lastna sredstva iz naslova DDV se bo uporabljala vpoklicna stopnja 0,30 %. Omejitev osnove za DDV bo [ukinjena] ALI [ohranjena].

Lastna sredstva iz naslova odpadne plastične embalaže

144. Za lastna sredstva iz naslova nereciklirane odpadne plastične embalaže se uporablja vpoklicna stopnja 1,25 EUR na kilogram, letno prilagojena inflaciji. Letna pavšalna znižanja bodo [opuščena] ALI [ohranjena].

Nova lastna sredstva

145. Uvedena bodo nova lastna sredstva, ki bodo sestavljena iz:

i) letnega prispevka, ki ustreza 3 % letnega neto prometa od spletnega oglaševanja, spletnih posredniških storitev/storitev spletnih tržnic in monetizacije uporabniških podatkov za podjetja, ki presegajo prag letnega prometa v EU za digitalne dejavnosti v višini 50 milijonov EUR in prag globalnega letnega prometa v višini 750 milijonov EUR. V ta namen Evropski svet poziva Svet, naj nadaljuje delo v zvezi z direktivo o skupnem sistemu davka na digitalne storitve za prihodke od opravljanja nekaterih digitalnih storitev, da bi dosegli hiter dogovor v letu 2027.

ii) Nacionalni prispevek, izračunan na podlagi količin proizvedenega tobaka in količin s tobakom povezanih izdelkov, sproščenih v porabo, pomnoženih z najnižjo stopnjo, ki se uporablja za vsako državo članico, z vpoklicno stopnjo 15 % za vse države članice.

Za ublažitev regresivnega učinka se bo vpoklicna stopnja postopoma uvedla za države članice, katerih ocenjeno povprečno letno plačilo v obdobju 2028–2034 kot delež skupnega zneska je višje od 150 % njihovega povprečnega deleža BND v obdobju 2028–2034, pri čemer se bo vpoklicna stopnja v obdobju 2028–2030 začela s 5 %, v obdobju 2031–2033 pa povečala na 10 %, dokler se v letu 2034 ne doseže veljavna polna vpoklicna stopnja v višini 15 %. Evropski svet zato poudarja, da je treba dokončati delo v zvezi s prenovitvijo direktive o obdavčitvi tobačnih izdelkov in povezanimi spremembami direktive o splošnem režimu za trošarino, da bi se pravila lahko začela uporabljati do 1. januarja 2028.

iii) Nacionalni prispevek, izračunan na podlagi teže nezbrane električne in elektronske opreme z vpoklicno stopnjo 2,25 EUR na kilogram, letno prilagojeno inflaciji.

S sklepom o virih lastnih sredstev bi moral biti Svet pooblaščen, da v izvedbenih ukrepih za sistem virov lastnih sredstev (IMSOR) spremeni metodo za izračun teže e-odpadkov, ki se v danem letu ne zberejo v državi članici, po reviziji direktive o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO).

iv) Prihodki iz sistema trgovanja z emisijami 1 (EU ETS) z vpoklicno stopnjo 30 %.

Da bi se upošteval postopen napredek pri razogljičenju, se bo vpoklicna stopnja postopoma uvedla za države članice, ki so upravičene do sklada za modernizacijo za obdobje 2021–2030, z letnim povečanjem za 5 odstotnih točk, ki se začne z vpoklicno stopnjo 0 % leta 2028, dokler se leta 2034 ne doseže veljavna polna vpoklicna stopnja 30 %.

v) Prihodki iz mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM) z vpoklicno stopnjo 100 %.

146. Evropska unija si bo še naprej prizadevala za nove vire lastnih sredstev iz naslova kriptosredstev. V ta namen bo Komisija leta 2028 predložila predlog potrebne temeljne sektorske zakonodaje, ki bo temeljila na obveznostih poročanja in okviru za avtomatično izmenjavo informacij, vzpostavljenem z direktivo o upravnem sodelovanju (DAC8).

Lastna sredstva iz naslova BND

147. Uporaba enotne vpoklicne stopnje za vsoto BND vsake države članice ostaja glede na skupni znesek vseh drugih prihodkov nespremenjena. Popravki BND bodo [ukinjeni] ALI [ohranjeni].

Drugi prihodki

148. Evropski svet je seznanjen s predlogom Komisije, da se prihodki iz izbirnega postopka 2 GHz dodelijo ESK. Poleg tega bodo prihodki, povezani s pravicami do uporabe radiofrekvenčnega pasu v zgornjem pasu 6 GHz, ki se uporablja za storitve 6G, vneseni v proračun EU kot drugi prihodki, kar bo zmanjšalo nacionalne prispevke. V ta namen bo Komisija predlog upoštevala v ustrezni sektorski zakonodaji do prve polovice leta 2028. Po njihovem izteku in novem izbirnem postopku ali obnovitvi bodo prihodki od drugih frekvenc, ki so jih države članice že monetizirale, vneseni v proračun EU kot drugi prihodki.